

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 1. Quid sit species & quotuplex?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

neid. sic: *Non tulit hanc speciem furiosa mente Choræbus.* Secunda verò & tertia speciei acceptio ad Logicam pertinet. De specie logicè accepta proponemus 1. Quid sit, & quotuplex? 2. An salvari possit in unico individuo?

§. I.

Quid sit species, & quotuplex?

311. *Dico 1.* Species logicè accepta, comparata ad genus, quod habet suprâ se, dicitur *species subjicibilis*: hæc sic definitur à Porphyrio: *Est id quod subjicitur generi, scilicet immediate & directè.* Per τὸ *immediate* differt ab individuis, quæ etiam subjiciuntur generi, sed mediatè tantùm. Per τὸ *directè* differt à differentia, quæ indirectè & in linea laterali generi subjicitur. Ex his advertes, genera omnia in aliquo prædicamento sub genere supremo posita esse species subjicibiles, relatè ad superiora, quibus subjiciuntur.

312. *Obj.* Genus non est notius specie, cùm genus ipsum definiatur in ordine ad speciem, tanquàm aliquid notius; ergo species malè definitur per genus. *ita Cajet.* R. 1. Ipse Cajetanus docet, illa solùm in definitione notiora esse debere definito, quæ ipsi sunt intrinseca, cujusmodi non est unum relativum alteri, quale est v. g. species relatè ad genus. Id ipsum insinuat Albertus M. in *Tract. de Relat.* cap. 9. ubi ait: *Unum relatam non definiri per aliud, sed ad aliud; juxtâ cujus mentem negari*

negari posset suppositum consequentis. R. 2.
 D. ant. Non est notius, si non præsupponatur
 cognitio generis ante speciem C. si præsuppo-
 natur, & species cognosci non possit, nisi co-
 gnito prius genere. N. Si ais. Saltem fieret
 circulus vitiosus in data definitione; Nam ge-
 nus dicitur, cui supponuntur species; & spe-
 cies dicitur, quæ supponitur generi. R. N.
 hunc circulum vitiosum esse; genus enim &
 species correlativa sunt, quæ propter mutuam
 ordinem inter se collata lucem sibi mutuò af-
 ferunt. Foret autem vitiosus, si fieret in ab-
 solutis, ob rationem contrariam. Si reponas:
 Dum dico: *Petrus est animal*, individuum im-
 mediatè subjicitur generi; ergo data definitio
 non convenit soli speciei. R. D. ant. Imme-
 diatè subjicitur in ordine ad prædicationem
 quandam, C. in linea prædicamentali, de quâ
 subjectione hîc agitur. N. Si urgeas. Homo
 est species substantiæ, cui tamen immediatè
 non subjicitur. R. Satis est, quod alicui ge-
 neri immediatè subjiciatur.

313. Dico 2. Species logicè accepta, com-
 parata ad individua, de quibus prædicari po-
 test, dicitur *species prædicabilis*. Hanc Por-
 phyrius sic definit: *Species est id, quod de plu-
 ribus differentibus numero, hoc ipso quid est præ-
 dicatur. Genus hujus definitionis est Universale*,
 quod prioribus verbis indicatur. Reliqua
 obtinent locum *differentiæ*, sic, ut per hæc ver-
 ba: *hoc ipso quid est*, species differat à *Diffe-
 rentia, Proprio, & Accidente*; per illas verò
 par-

particulas: *Differentibus numero*, fecernatur à genere: Ubi tamen velim subintelligas sequentia: *Solo numero*, vel *proximè*, *sive completè*. Aliàs speciem non satis distingues à genere, quod etiam de pluribus numero differentibus prædicatur, sed non *tantùm*, nec *completè*.

314. *Obj.* Posset aliquis cognoscere genus in ordine ad unicam tantùm speciem, & ignorare, illud de aliis quoque speciebus prædicari, & consequenter id prædicaret de solo numero differentibus; ergo hoc genus prædicationis non convenit soli speciei. *R.* Ejusmodi deceptio nihil officit definitioni speciei; stante enim hâc deceptione, id est vera species, quod de solo numero differentibus prædicatur. *Si ais.* Ex supposito, quod duæ animæ rationales informarent materias specie diversas, alteram cælestem, sublunarem alteram; de his etiam non solo numero differentibus posset homo prædicari; ergo species posset prædicari etiam de iis, quæ non solo numero differunt. *R.* Ex supposito, quod cælum rueret, multæ caperentur alaudæ. *Si instes:* Dum dico: *Homo est species, Equus est species*, τὸ species prædicatur etiam de differentibus specie; ergo. *R.* *D. ant.* τὸ species, i. e. hic terminus prædicatur de differentibus specie. *C.* i. e. objectum per hunc terminum significatum, v. g. natura equina, prædicatur &c. *N.*

315. *Dico 3.* Dividitur prætereà species in *subjicibilem tantùm*, quæ etiam *subalterna* dici potest, & est illa, quæ generi subjicitur, sub

se autem non individua, sed species habet, ut *Corpus, Vivens, Animal*. In *Prædicabilem tantum*, quæ supra se non habet genus, nec aliam speciem infra se, sed individua duntaxat. Talis est *Rationale*, respectu suorum inferiorum, hujus scilicet & illius rationalis. In *Prædicabilem & subjicibilem simul*; hæc etiam *Species infima, atoma, seu specialissima* nuncupatur, estque illa, quæ subjicitur quidem generi, sed alias sub se species non habet, ut *Homo*. In hac specie juxta effatum Platonis subsistendum est, eoquod individua ejus sint infinita. Hinc non immerito speciei huic subscribes illud: *Hic jabet Plato quiescere.*

316. *Reflexio I.* Species subjicibilis formaliter sumpta, & ut talis præcisè, non est Universale saltem positivè; eoquod non sit quid superius, nec ordinem ad inferiora dicat. Propterea tamen singularis dici nequit; cum formaliter accepta ab utroque hoc prædicato præscindat. *Nec obstat*, quod inferius participet prædicata superioris; hoc enim intelligendum tantum est de iis prædicatis, quæ superiori essentialia sunt; non autem de iis, quæ superiori accidunt. *Si contendas*, Universale esse prædicatum essentialia generi. *R.* Est quidem essentialia generi *ut tali*, signatè, & in suppositione simplici accepto; essentialia autem non est generi, *quod tale est*, & sumpto in suppositione personali. Genus autem non participatur à speciebus *ut signate genus est*, sed *ut exercitè natura genus est*. II. Species sub-

jici,

subijcibilis *specificativè* accepta, & *quæ* talis est, in creatis est *Universale*; Sic enim vel *genus* subalternum est, vel *species* prædicabilis, quæ ambo *Universalia* sunt. Dixi *in creatis*; Deus enim licet *species* subijcibilis sit, prædicabilis tamen esse non potest. III. Ex his *consectaneum* est, quod *species* prædicabilis pro *secundo* *Universali* ritè assignetur. IV. Allata ex *Porphyrio* *speciei* prædicabilis *definitio* bona est, cum nihil *superflui* complectatur, & *omni* ac *foli* *definito* conveniat; prætereà *utilis* est, & *speciem* *benè* explicat, ut *usus* hucusque in *scholis* probavit; illi proinde hinc acquiescimus, sive *descriptiva* sit, ut cum aliis *P. Aler.* contendit *Tract. 1. Disp. 3. Cap. 2. §. 1.* Sive *quid-* *ditativa*, ut videtur probare *P. Lynceus lib. 9. Dial. Tract. 1. à Cap. 1. usque ad 3.*

§. II.

An species salvari possit in unico individuo?

317. *Nota.* Thomistæ quidam docent, quod *species* *spirituales*, v. g. *naturæ* *Angelicæ*, *numero* sint *immultiplicabiles*; eoquod *materia* careant. Contendunt nihilominus in *ejusmodi* *individuis* *salvari* *speciem*, i. e. *naturam* v. g. *Michaëlis*, cui *juxtà* *ipfos* *repu-* *gnat* *multiplicari* *physicè*, esse *speciem* *prædi-* *cabilem*, & *logicè* *Universalem*. Duplex igitur hinc est *status* *questionis*: 1. *An* *naturæ* *Angelicæ* *sint* *immultiplicabiles* *numero*? 2. *An* *natura* *unica*, *immultiplicabilis* *numero*, *possit* *esse* *spe-* *cies*, ut est *secundùm* *Universale*, & *totum* *po-* *tentiale*?